

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ Г О Т О В /

18-ше (3666) №,
2024 ий 3 май,
кугарня

0+

Ямде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Түшка паша лектышан

Уремыште – шошо. Ты сылне пагытыште чылажат пеледеш, у жарга, түзлана. Кайык-влак чүчкыдырак мурыштым муралтат. Кечат чотрак ырыкта, садлан шукарак жапым яндар южышто эртарыме шуэш. Йырым-йырысе пүртүсым ончен, чон куана. Но мланде кошкымо дене пашат шукарак лектеш: уремым, куды-вечым, пакчам эрыктыман. Кызыт шуко вере субботникым эртарат. Арулыкым эскерыме пашашке

кугыен-влак дене пырля йоча-ша-мычат ушнат. Шукерте огыл Параньга район Матародо кыдалаш школышто тунемше, тунуктышо да моло пашаен-влак кумдыкым рүжге эрыктенят. Снимкыште визымше классыш коштшо ўдыр-рвезе-влакым ужыда. Нунат, кидыш шорвондым налын, шошо кечылан куанен, икте-весеышт дене мутланен, мыскарам ыштен, пашашке кумылын ушненят. Амалжат уло: икымше майым ме

Шошо да паша пайрем семын палемденна.

– Пашам түшкан ышташ куштылго. Урок деч вара яндар южышто вуйнам кандарена. Пырля лийме жапыште түрлө нерген мутланена. Тидыже икте-весе кокласе кылым эшеат пенгыдемда. Пырляште – вий, нӧлталтише кумыл да пайдале сомыл, – ойлат йоча-влак.

В.МАМАЕВА.

О.Гордееван фотожо.

ПОДПИСКЕ

2024 ийын кокымшо пелижылан «Ямде лий» газетлан подпискым ышташ вашкыза!
Индекс: П4696.

Ак: 432 тенгеат 48 ыр (Марий Элыште).

Куан кумыл

Шукерте огыл кугу элнан рӯдолаштыже лияш пиал шыргыжалын. «Шочмо кундем-ысе самоуправленийын эртыме корныжо» все-российский конкурсышто мастарлыкем тергенам.

Тушко Россиянын 79 регион-жо гыч 863 чолга ўдыр-рвезе погынен. Эн кугу делегаций Ленинград, Оренбург кундем-ла гыч лийын. Мый шкенам ял староста Виталий Николаевич Мосолов нерген каласкаленам. «Верысе самоуправленийын лидер-же» тагасыште кумшо верыш лектынам. Моткоч чот куаненам! Снимкыште пашамын вуйла-тышыже, авам З.В.Небогатикова дене пырля улына.

Конкурс деч вара ВДНХ-ште «Россия» форум-ончерыште, Измайловский Кремльыште экс-

курсий дене лийынна, кастенысе Москком онченна. Чылажат кел-шен да поро шарнымашым коден.
Родион НЕБОГАТИКОВ.
У Торъял, Токтарсола.
Фотом еш архив гыч налме.

Российысе увер

6-18 ияш ўдыр-рвезе-шамыч, «Комикс вместе» сўретлыме историй конкурсыш ушныза.
Йодмашым 23 май марте comicsnlrs@mail.ru. адрес дене электрон почтыш колтыза.
Тўрыс уверым vsekonkursy.ru сайтыште лудса.

Российысе кугыжаныш книгагудо «Сказочный мир Пушкина: семейный квест к 225-летию русского поэта» тўвыра да шинчымашым тергыше акцияым увертарен.
Тудо 6 июнь марте шуйна.

7-11 ияш йоча-влак «Великой Победе посвящается» сўрет конкурсыш ушнен кертыт.
Йодмашым mmna@cmvov.ru. адрес дене электрон почтыш 10 май марте колтыман.
Тўрыс увер – tuntuk.ru сайтыште.

Марий Элысе увер

Волжск ола гыч латик ияш Глеб Аозин «Суперниндзя. Дети» спорт шоушто чолгалыкшым ончыкташ тўналеш.
5 майыште 19 шагатат 30 минутлан СТС телеканалыште ончаш лиш.

18 майыште школышто тунемше ден студент-влак Йошкар-Олаште Юлтех университет пелен эртаралтше «Роботехник – 2024» республикысе тагасымашке ушнен кертыт. Йодмашым 17 май марте колтыман.

22 майыште М.Шкетан лўмеш Марий национальный драме театрын сценыштыже «Жизнь в танцах» социально-инклюзивный проект кышкарыште «Вечер в кругу друзей» инклюзивный концерт эртаралтеш. 18 шагатат 30 минутлан тўналеш.

Историйым шергалына

1945 ий 2 майыште маршал-влак Г.К.Жуков ден И.С.Коневын вуйлатыме войска-шамыч Берлиным тўрыс сенген налыныт.

1945 ий 6 майыште совет войска Пражский операцийым тўналын. Прага олам утарен да «Центр» армийын ик тўшкажым пленыш налын.

Шошо – паша жап

Пўртўс помыжалтын. Теле гоч погынышо куштыра шинчалан раш коеш. Ме, Руш Шой школын тунемшыже-влак, (снимкыште) тўшка пашашке лек-тынна. Тўналтыш класслаште шинчымашым погышо-шамычат ўрдыжеш кодын огытыл. Школ

йыр кумдыкым писын эрыктен шынденна. Паша деч ўрканен шо-гышо иктат лийын огыл. Кажне тунемше арулык верч тыршен да тудын кўлешлыкшым умылен.

Настя СОРОКИНА.
Кужэгер район.
Фотом школ архив гыч налме.

Йошкар-Олаште Калык тўвара пörтыштö «Ший талешке» конференций эртаралтын. Тушко түрлө районьсо да оласе школла гыч туныктышо ден тунемше-ваак уш-неныт. Нуно «Кызытсе талешке мемнан коклаште», «Еш – мыйын эгертышем» номинациялаште танасеныт.

Самырык тукум тыныс илыш верч крдалаше талешке-шамычым палышаш да шарнышаш. Ятыр шымлыме паша специальный операцийн лүддымө сарзыже-влаклан пöклалтше лийын. Йошкар-Олаште 14-ше номеран гимназийыште тунемше Тимур Фёдоров Россий спорт мастер Иван Денисов нерген «Илыш верч» пашам (туныктышыжо – Э.Н.Дмитриева) возен. Данил Мамаев (Медведево, Руш Кукмарий) шочмо кундемьсе герройжо-шамыч нерген «СВО-н лүддымө талешкыже-влак» материалым (туныктышыжо – С.В.Белова) ямдылен. Морко район Унчо школышто тунемше Андрей Иванов «Афганистан мыйым пенгыдемден» темым (туныктышыжо – Р.Н.Петрова) авалтен.

Талешкым кажне шарнышаш

Еш – ик эн тўн поянлык. Йоча-шамыч кочаштын, коваштын илыш корныштым палат. Ача-аваштын мастарлыкышт дене кугешнат. Теве Советский район Ёшнўр школышто тунемше Артемий Моисеев «Мыйын ешем – мыйын пиалем» келге шонымашан пашам (туныктышыжо – З.А.Волкова) аклымашке луктын.

Кажне участник тыршен да түрлө темым тарватен. Жюри

1-ше вер дене Мария Петуховам (Калыкле сымыктыш гимназий), Виктория Красновам (Морко, Эгерсола), Ульяна Афанасьева ден Анна Васильевам (Волжский, Памар) палемден. Нуным снимкыште ужда.

Тыгай конференций патриотизм шўлышым вианга, Шочмо элым йöраташ, лүддымө лияш тарата.

З.ТИМОФЕЕВА.
Авторын фотожо.

Пенгыде вашкыллан ўшанена

Йоча газетыште тыршыше-шамычлан икшыве-влак дене вашлиймаш кеч-кунамат куанле. Ме, «Ямде лий» газет редакцийн пашаенгышт, школлаш чўчкыдын лекташ тыршена. Черетан вашлиймаш Медведево районьсо Цибикинур школышто эртаралтын (снимкыште).

Школышто 76 ўдыр-рвезе тунемеш. Вашлиймашке 1-5-ше класслаште тунемше-шамыч погыненыт. Чаманен каласыман, кеч южышт марла умылат гынат, икте-весеышт дене утларакшым рушла кутырат. Туге гынат, «Салам» да «Поро кече» манмышт моткоч шергын чучын.

Актовый залыште погынен, ме йоча-влакым «Ямде лий» газет да тудын пашаж дене палымым ыштенна. Куандара, Цибикинур школышто ты газетым налше-влак улыт. Вашлиймаш онайын эртыже манын, кажне гана модыш йöным кучылты-

на. Ты гана йоча-влак ребуслан вашмутым кычалыныт, ик кужу шомакысе буквалам кучылтын, кўчкыч мут-шамычым шоненыт. Тўшка дене пашам ыштымаш ўдыр-рвезе-влаклан келшен. Тыгай модышла уш-акылым пудыратат, йылмым пойдарат. Рома

Кудрявцев, Лиза Моргунова да Настя Старикова почеламутым сылнын лудмышт дене куандареныт. Эн чолга-влаклан пöлекым кучыктенна. Ёшанена, вашкылна эшеат пенгыдырак лиеш.

В.МАМАЕВА.
Авторын фотожо.

тукым улына

Шарнена

*Сергей Чавайн, марий поэт,
Элан тый шуко ыштенат.
Нигö лүмет монден ок керт,
Тылат вуйнам ме савена.
Сергей Чавайн, уста поэт,
Мылар йочам туныктенат.
Йырваш шарнен илат, палат,
Ме таумутым ойлена.*

Андрей УШКИН.
Звенигово, Кужмара.

Тау, туныктышем

Мыланем лудмо да возымо урок-влак утларак келшат. Лудмеке, мом умылымем каласкалаш йоратем. Почеламутым наизусть писын тунемам. Мастарлыкем түрлө конкурсышто тергем. Ятыр гана сенгышыш лектынам. Технологий урокат кумылем савыра. Түрлө поделкым ышташ, пидаш, түрлаш тунемына. Туныктышем Валентина Ивановна Федоровалан таум ойлем.

Карина ИВАНОВА.
У Торъял, Кузнеч.

Коча деч куснен

Ешыште чыланат: ача-авам, акам, шольым да мый – сылнымутлан шуман улына. Мый почеламутым сылнын лудаш йоратем. Конкурслашкат ушнем. Тыгай койыш кочам Николай Павлович Малов деч куснен. Тудо тукым гыч тукымыш поэзий шұлышым шындараш товатлен. Шкеже почеламут-влакым возкален, уныкаже-шамычлан ятыр онайым каласкален. Кочана Советский районысо Пивактын почингаште илен. Ме Н.П.Малов дене кугешнена да шарнена. Тудын гай лияш тыршена.

Ксения МАЛОВА.
Йошкар-Ола,
20-шо номеран школ.

Сылнымут алмаштыш

Йошкар-Олаште эртаралтше «Сылнымут алмаштыш» регион-влак кокласе конкурсыш 70 утла участник кокла гыч шкетын марий тувырым чиен толшо ўдыр шинчамлан вигак пернен. Тудын дене, газетым лудаш йолташ-влак, тендамат палымым ыштем.

Ангелина Васильева (снимкыште) Морко район Коркатово лицейште нылымше классыште тунемеш, изинек марий шұлышан кушкеш.

– *Марий йылме – шочмо йылмем. Тудо мыйын вұрыштемак. Марий ешеш шочын-кушкынам, марий тўвыра да йўла деке лишыл улам. Ешыште чылан марла мутланена,* – оила ўдыр.

Ангелина марий йылме ден литературым эн йоратыме предметше-влаклан шотла. Тений марий йылме дене районысо олимпиадыште кумшо верым сенен налын. Кидышкыже книгаг чўчкыдын куча. С.Г.Чавайнын произведенийлажым лудаш йората. Шкежат ойлымашым, йомакым

возкалаш кумылан. Пўртўс, шочмо ял, школ дене кылдалтше темевлак лишыл улыт. Элым аралышын кечыжлан пөлеклалтше «Аралыше мыйын ешыштем» конкурсыш ушнен. СВО-што порышым шуктышо Станислав изаж нерген возымо пашаж дене республикыште кокымшо верыш лектын. «Сылнымут алмаштыш» конкурсышто йомакшым кўкшын акленыт да икымше вер дене палемденыт. Ангелинан возымыжо «Ямде лий», «Кугарня» да «Морко мланде» газетлаште савыкталтыт.

В.МАМАЕВА.
С.Архипован фотожо.

Шочмо йылме ава гай

Морко посёлкышто илыше Цветниковмыт ешыште кок икшыве (снимкыште) шочмо марий йылмым изинек пагален кушкеш. Тидлан авашт, Ирина Юрьевна, шўмангда. Шкежат марий мероприятийлашке кумылын ушна. Поэзий пайремлаштат чўчкыдын ужаш лиеш. Саша 6-шо номеран Морко школышто

6-шо классыште тунемеш. Йоча-садыш коштмыж годымак почеламутым марла сылнын лудмо конкурслаште тагасен. Грамот ден дипломжат ятыр. Кызыт тудым түрлө пайремыште участвоватлаш йодыт. Морко районлан 100 ий темме лүмеш Йошкар-Олаште эртаралтше концертыште А.Январёвын «Мондаш ок лий» почеламутшым сылнын лудын. 2-шо классыште тунемше Мария, изажын тыршымыжым ужын, тагасымашлашке ушна.

– *Шочмо йылме ава гай. Эшлишыл, шыма. Тудым мондышаш огынал. Шочшына-влак дене марла кутырена да шинчымашнам, мастарлыкнам мероприятийлаште тергена,* – оила И.Ю.Цветникова.

З.ТИМОФЕЕВА.
Фотом еш архив гыч налме.

Эсмекплякын изи спортсменже

Спорт дене изинек кылым кучен кушкат гын, виян капкылан, шуаралтше лият. Тиде шонымашым Звенигово районусо Эсмекпляк школышто нылымше классыште тунемше Данила Лесников (снимкыште) раш умыла.

Чыла предмет кокла гыч физкультурым эн чот йората. Писын тарванылаш таратыше модышлам акла. Тыгак футболла модаш кумылан. Школышто эртаралтше түрлө тагасымаште вий-куатшым терга. Кажне гана сенгыше-влак радамыш лектеш. Районысо тагасымашлаштат писылыкшым да чолгалыкшым ончыкта. Данила греко-римский кучедалмаш дене эртаралтше тагасымаште вийжым терген да районушто кумшо верым сенен налын. Кажне ийын «Российын ечыгорныжо» спорт акцияшке ушна. Тўналгыш классыште тунемеш гынат, ятыр чапкагаз дене палемдалтын.

Данила дене кугешнаш веле кодеш. Умбакыжат сенымашыж дене куандараш тўналеш манын, ўшанена.

А.ДУБОВНИКОВА.
Фотом еш архив гыч налме.

Физкультура

Сочи гыч – сенымаш дене

Спортын түрлө видше кокла гыч художественный гимнастике мыланем утларак лишыл. Тренировкыш «Олимп» спорт полатыш визымше ий коштам. Кызыт индеш ияш улам. Тренер С.А.Арутюнян арняште ныл-вич гана капкылем шуара, келге шинчымашым пуа. Лектыш куандарыше: ятыр тагасымаште иктанаш-влак коклаште сеныше-шамыч радамыш лектынам. Сочи олаште художественный гимнастике дене эртаралтше отккрытый турнир гыч кугу куан дене пўртылынам: 2015 ийыште сочшо гимнастке-влак коклаште икымше верым сенен налынам. Снимкыште тренер дене коктын улына. Турнирышке Российын түрлө олаж гыч уста спортсмен-шамыч погыненыт. Ончыкыжымат ача-авам, тренерем сенымаш дене куандараш шонем.

Венера ЛАРИОНОВА.
4-ше номеран Медведево школ.
Фотом еш архив гыч налме.

Таза капыште – таза чон

Ешыште вич йоча улына. Георгий изам – Российын спорт мастерже, Сергей – спорт туризм дене спорт мастерыш кандидат. Шўжарем-влак ориентирований направленийым ойыренит. Мый Медведево район Нурма школышто 9-ше классыште тунемам. Спорт туризм да ориентирований дене лу ий наре кылым кучем (снимкыште). Йошкар-Оласе «Азимут» йоча да самырык-влак рўдерыш коштам. Оласе, районласе, республикысе, россияысе тагасымашлаште сеныше-шамыч радамыште улам. 2022 ийыште Байкал ер дене эртаралтше спорт туризм дене Российын первенствыштыже тагасенам. 2023 ийыште Марий Элыште эртаралтше россияысе тагасы-

маште спорт мастерыш кандидатын норматившым шуктенам. Спорт – тиде тазалык. Таза айдеме нелым куштылгын сенга.

Игорь ДМИТРИЕВ.
Фотом еш архив гыч налме.

Ешлан тауштем

Мый каратэ дене кылым кучем. Арня еда тренировкыш коштам. Мастарлыкем тагасымашлаште тергем. Шукерте огыл Йошкар-Олаште всестилевой каратэ дене Марий Эл Республикын кубокшо да республикысе тагасымаш эртаралтыныт. 12-13 ияш

спортсмен-влак коклаште кокымшо верым сенен налынам. Моткоч куаненам. Ача ден авамлан спортын тиде видше дене кылым кучаш кумыландымыштлан кугу таум ойлем.

Матвей ВАСИЛЬЕВ.
Йошкар-Ола, 26-шо номеран гимназий.

Ожно ўдырамаш-влак марий тувырым вынер гыч ургеныт да түрлө тамга дене сӱрастареныт. Кажне түр ойыртемалтше лийын. Утларакше кечым, түрлө кайык ден янылыкым, кушкылым келыштареныт. Тыгай сӱрет онышто, вачӱмбалне, урвалтыште лийын. Имне порылыкым, пиалым ончыктен. Йӱксӱ – тыныс илышым, ласкалыкым, йӱратымашым. Лыве – кужу ўмырым, тошто марий улмым. Пӱчӱ – самырык тукумын вийжым, тумо – пентгыде тазалыкым. Поснак йошкар тӱсым кучылыныт. Йошкар шӱртым тул ден кечын вийже семын палемденит.

Поро сомыл

Марий түр – мондаш лийдыме поянлык. Морко район Унчо этнокультурный комплексын «Акреттӱр» студийже 2012 ий гыч пашамышта. Тудо Шлань ялыште верланен. Коллективыште – вич ег. Пашаен-влак тӱнгалтыште түр нерген книгаште шымленыт, кова-шамыч деч йодыштыныт. Мероприятийлаште марий калык вургемын ойыртемеже, ойпогыж нерген шинчымашыштым келгемденит. Чыла тидым шке пашакышт шынгарен моштеныт.

Арборын пагалыме егже

Арбор вел калык Г.К.Васинкин (снимкыште) дене кугешна. Музыклан изинек шӱман лийын. Школым тунем пытарыме деч вара келге шинчымашым налын. Школышто тӱнгалтыш класслам да музык урокым туныктен. Варажым «Арбор вел» ансамблым вуйлатен. Геннадий Константиновичын вуйлатымыж годым коллектив Эстонийыште, Венгрийыште, Москошто лийын.

Йӱлаш шынгаралтше поянлык

Опытм погымек, конкурслаш ушненыт, сатуштым ончерлаш луктыныт. Кызыт тиде студий кумдан чапланен.

– *Марий тӱран тувырым, шовырым, шовычым да моло вургемым ямдылаш түрлө кундем гыч йодыт. Мемнан пашанам ончаш турист-шамыч чӱчкыдын толыт. Нунулан мастарлык-классымат эрта-рена*, – оила студийым вуйлатыше Марина Геннадиевна Гаврилова (снимкыште шола гыч кокымшо).

Калык дене пырля

«Акреттӱрын» коллективше марий калыкын йӱлажым, тувыражым, вургемжым арален кодымылан ятыр гана сенымаш дене палемдалтын. 2022 ийыште «Искусство вышивки» декоративно-прикладной творчествын республикысе фестивалыштыже икымше степенян диплом дене

палемдалтын. 2023 ийыште регион-влак кокласе III этнофорумыштан ончыл радамыште лийын.

«Акреттӱр» студийын түрлызыжӱ-шамыч М.Г.Гаврилова, Г.Н.Архипова, Д.П.Анисимова, Н.Л.Оразаева, Р.А.Несмелова калыкын йодмыж почеш ургат, түрлат да шке пашаштышт эре умшонен луктыт. Нунын ямдылыме мотор вургемышт дене түрлӱ йоча ансамбль пайдалана. Самырык тукумым түрлаш кумыландаш манын, школышто кружокым ятыр ий вӱденит. Тунемше-влак кызытат «Акреттӱр» студийыш кошташ йӱратат. Шочмо йӱлан поянлыкше нерген чылалан пален налаш пайдале. Марий түр – шочмо йылмын кышаже. Ме тудым мондышаш огынал.

З.ТИМОФЕЕВА.
Фотом студийын архивше гыч налме.

Михайлова коштын. Кызыт Юлиан изам – ик эн чолга участник.

Эрвина МИХАЙЛОВА.
Марий Турек, Арбор.
Фотом еш архив гыч налме.

Кужэнер район Купсолаште илыше Максим Мамаев-лан (снимкыште) – куд ий. «Ямде лий» газетым тудо эн вучымо унажлан шотла. Газет полшымо дене лудаш тунемеш. «Түрлө чиян, мотор да онай савыктышыште букважат сылнырак», – манеш Максим.

Фотом еш архив гыч налме.

5 май – Кугече.

Изи озавате

Чеве́р муно

Кугече пайремын түн йўлаже – муным чиялтымаш.

- ✦ Нарынче түсаным ыштынеда гын, куркумам, шафраным, кешырым, апельсинын але мандаринын шўмжым кучылташ лиеш.
- ✦ Шоган шўм, энгыж, йошкарушмен, пöчыж сок муным чеве́р-кына түсыш чиялтат.
- ✦ Шемалге-чеве́р түсаным шемшоптыр ден гранат сок ыштат.
- ✦ Модо, йошкарвуй ковышта муным канде түсыш чиялтат.
- ✦ Шпинат ужар түсым пöлекла.

Келшыше пакчасаскам але емыж-саскам тыгыдемдыман да вўдым темыман (1:2). 1-2 кугу совла кукшо чиям ешараш лиеш. Шолтымго годым муно ынже пудешт манын, холодильник гыч 2 шагат ончыч лукман. Муным шолтымго вўдышкө 2 изи совла шинчалым пыштыман. Муным мушман да вўдышкө пыштыман. Шолаш пурымекеже, 20-30 минут изи тул ўмбалне кучыман. Вўд гыч лукмеке, йўкшыктарыман да кушкыл ўйым йгыман.

Сўретым чиялтыза.

Снимкыште Медведево район Руэм школышто 2-шо «Е» классыште тунемше Нелли Яроцкаям да Кугече пайремлан келшыше сўретшым ужыда. Фотом школ архив гыч налме.

МИНИСТЕРСТВО КУЛЬТУРЫ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ СОЮЗ ТЕАТРАЛЬНЫХ ДЕЯТЕЛЕЙ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ		МИНИСТЕРСТВО КУЛЬТУРЫ, ПЕЧАТИ И ПО ДЕЛАМ НАЦИОНАЛЬНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МАРИЙ ЭЛ МАРИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ТЕАТР ДРАМЫ ИМЕНИ М. ШКЕТАНА	
24-31 мая XV МЕЖДУНАРОДНЫЙ ФЕСТИВАЛЬ ТЕАТРОВ ФИННО-УГОРСКИХ НАРОДОВ МАЙАТУЛ			
24 пт 18:00	У. Шекспир, Ф. Гладков ГАМЛЕТ. МАШИНА. ЦЕМЕНТ 18+	ОТКРЫТИЕ ФЕСТИВАЛЯ Спектакль-кино	МАРИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ТЕАТР ДРАМЫ ИМЕНИ М. ШКЕТАНА
25 сб 12:00	А. Грибоедов УХАНАС УЧРСН УРШГ / Горь от ума 12+	ГОСТЬ ФЕСТИВАЛЯ Фантазматория	НАЦИОНАЛЬНЫЙ ДРАМАТИЧЕСКИЙ ТЕАТР ИМ. Б. БАСАНГОВА
25 сб 18:00	Д. Левингер КУКУЙ, КУКУШЕЧКА! 12+	Сказка о реальной жизни деревни Кукушечка	КОМИ-ПЕРМЯКСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ДРАМАТИЧЕСКИЙ ТЕАТР ИМ. М. ГОРЬКОГО
26 вс 15:30	З. Долгова ЛАЮКАЙ АГУР / Омут Лаюкай 12+	Мистическая драма	МАРИЙСКИЙ ТЕАТР ЮНОГО ЗРИТЕЛЯ
26 вс 19:00	А. Попов БАБА ГОЖЌМ / Бабе лето 12+	Лирическая комедия	НАЦИОНАЛЬНЫЙ МУЗЫКАЛЬНО-ДРАМАТИЧЕСКИЙ ТЕАТР РЕСПУБЛИКИ КОМИ
27 пн 12:00	В. Евдокимов МАТЕРЬ ОГОНЬ 12+	Стимпанк драма	ТЕАТР ОБСКО-УГОРСКИХ НАРОДОВ – СОЛНЦЕ
27 пн 18:00	К. Ложкин, К. Исаков АРЛЭН КУТСКОНЭЗ / Начало года 12+	Драма	ГОСУДАРСТВЕННЫЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ТЕАТР УДМУРТСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
28 вт 12:00	З. Долгова, А. Тихонова ЙЎКСАЛЧЕ / Песни небесной птицы 12+	Визуально-пластический этноспектакль	РЕСПУБЛИКАНСКИЙ ТЕАТР КУКОЛ
28 вт 18:00	К. Тинчурин ХАН КЫЗЫ ТУРАНДЫК / Принцесса Турандот 12+	Музыкальная трагикомедия	ТАТАРСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ТЕАТР ДРАМЫ И КОМЕДИИ ИМ. К. ТИНЧУРИНА
29 ср 18:00	В. Мишанина ПОБЕГ ИЗ АДА 16+	Трагедия героизма	МОРДОВСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ДРАМАТИЧЕСКИЙ ТЕАТР
30 чт 18:00	Г. Ибсен NORA / НОРА 16+	Драма	ГОСУДАРСТВЕННЫЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ТЕАТР РЕСПУБЛИКИ КАРЕЛИЯ
31 пт 12:00	ЗАКРЫТИЕ ФЕСТИВАЛЯ 12+		Реклама

Все спектакли идут с синхронным переводом на русский язык.

КАССА 8 (8362) 78-13-78. SHKETA.N.RU

Ямде лий 0+

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскерыме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийышыже регистрироватлыме. Номер – ПИ № ТУ52-01404, 2023 ий 22 сентябрьыште пумы.

Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ. Директор – Е.И. КУЗНЕЦОВ. Тун редактор – А.Н. ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696. Тираж 1550 экз. Заказ Формат – А-4-8.

Учредитель-влак: Марий Эл Республикысе Тувыра, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ, 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо порт. Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийыште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Печатьыш пумы жап – 14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын шонымыштышт түрлө лийын кертты. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru (автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

Шырчык муро

Помыжалтым мый эрдене,
 Сылие муро йонгалтеи.
 Куржын лектым мый тўжваке,
 Ончем, шырчык шинчылтеи.
 Пералталын, чўчкалталын,
 Тўрлын, тўрлын онара:
 Я турий, корак, я чыве
 Иканаите йўкланат.
 Шошо толын! Шошо толын!
 Шырчык мурым шуйдара.
 Шошо толмым, шошо толмым
 Эр годсекак шижтара.

Эмилия ИЛЬИНА.
 Морко, Унчо.

Тушто-влак

- ? Шулдыржо уло – ок чонеште, йолжо уке, но поктен от шу.
- ? Пўрт гыч – куштат, пўртышкў – шортыт.
- ? Пылыш уке – колеш, кидше уке – воза.

Мужырдымо полдышым муза.

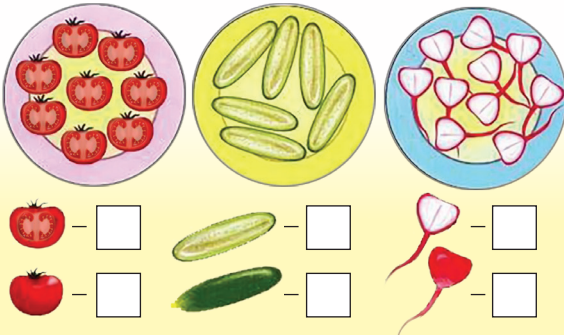

Конкурс

Еш дее – шошо сомыл

2-шо классыште тунемше-влак.
 Шернур, Лажъял.

Кажне тарелкыште мыняр пел пакчасаска да мыняр тичмаш уло?

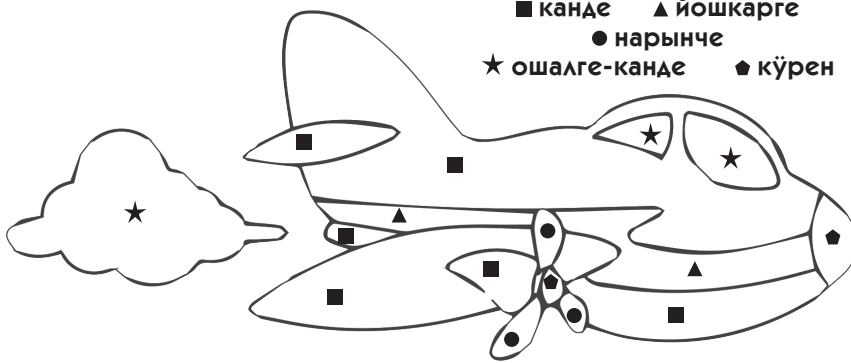

Задаче

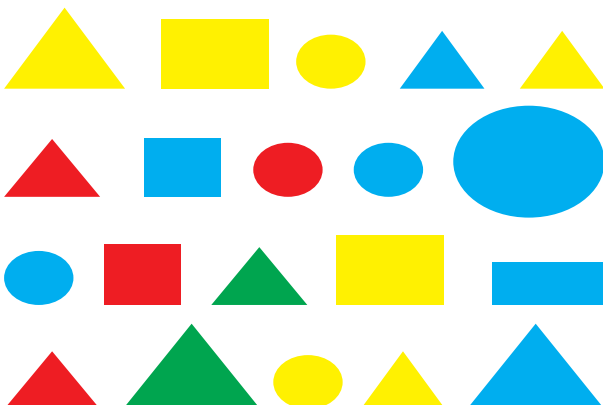
5 колызо
 5 олангым
 5 кечыште
 кочкын.
 Кузе шонеда,
 15 колызо
 15 олангым
 мыняр кечыште
 кочкын пытара?

Тўсым ончен чиялыза:

- канде ▲ йошкарге
- нарынче
- ★ ошалге-канде ◆ кўрен

Фигур-влакым радамлаште тўткын ончыза да рашемдыза: кудыжо уто?

8	+	6	+		15
+		+		+	
	+	2	+		15
+		+		+	
3	+		+	5	15
15		15		15	

